

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi Teknik Destek Projesi

EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ AMACINA YÖNELİK BAKANLIKLAR ARASI İŞBİRLİĞİ VE MUTABAKAT ZAPTI BELGESİ

Faaliyet 1.1.11.3 – 1.1.11.5

Mayıs 2015

Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi Projesi
Technical Assistance for Fight against Violence towards Children

Çocuklar Sevgiyle Büyüsün!
We Love Our Children!

This project is co-financed by the European Union and the Republic of Turkey

ÇOCUĞA YÖNELİK ŞİDDETİN ÖNLENMESİ TEKNİK DESTEK PROJESİ

EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ AMACINA YÖNELİK BAKANLIKLAR ARASI İŞBİRLİĞİ VE MUTABAKAT ZAPTI BELGESİ

(Faaliyet 1.1.11.3 – 1.1.11.5)

Mayıs 2015

Project Office: MEB Beşevler Kampüsü A-Blok Kat-2 Beşevler-Ankara-TURKEY. Phone: +90312 222 0512 Fax: +90312 2220518
IBF in consortium with HIFAB, Norm Consulting, Early Years, YORET.

T.C.

**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
ADALET BAKANLIĞI
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
SAĞLIK BAKANLIĞI
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI**

ARASINDA

İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

TARAFLAR

Madde 1-(1) Bu Protokolün tarafları aşağıdaki bakanlıklarıdır:

Milli Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Adalet Bakanlığı,
İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı

AMAÇ

Madde 2-(1) Bu Protokol ile

- A) Çocuğu fiziksel, duygusal, sözel ve psikolojik olmak üzere şiddetin her türünden koruyarak çocuğun yararını en üst seviyede sağlayan güvenli ve sağlıklı bir ortam yaratılması,
- B) Eğitim ortamları, öğrenciler, eğitim-öğretim personeli ve öğretici olmayan personel ve ailelerin, şiddetin önlenmesine ortaya çıkmasına katkı verecek biçimde güçlendirilmesi ve niteliklerinin iyileştirilmesi,
- C) Çocuğa yönelik şiddet ile ilgili önleme, erken uyarı, izleme, destek ve rehabilitasyon çalışmalarında kapasitenin yükseltilmesi,
- D) Çocuğa yönelik şiddet ile ilgili önleme, erken uyarı, izleme, destek ve rehabilitasyon çalışmalarında paydaş bakanlıklar arasında merkezi ve yerel ölçekte iletişim, işbirliği ve koordinasyonun daha etkin biçime getirilmesi,

amaçlanmaktadır.

KAPSAM

Madde 3-(1) Bu Protokol,

Çocuğa yönelik şiddetin ve eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesine yönelik olarak çocuklara, öğretici olan ve olmayan tüm okul personeline, çocuklara hizmet sunan ilgili bakanlıklardaki personele ve ailelere sağlanan hizmetlerin niteliğinin artırılması için paydaş bakanlıkların mutabakat ve işbirliği esaslarını kapsar.

DAYANAK

Madde 4-(1)

Anayasa'nın 41,42,50,58,61,62,141. Maddeleri
5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu
Milli Eğitim Bakanlığı 2006/26 ve 2009/09 sayılı Genelgeler
Başbakanlık 2006/17 sayılı Genelge
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Çocuk Koruma Hizmetleri Koordinasyon Strateji
Belgesi ve Uygulama Planı
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Şiddetle Mücadele Ulusal Strateji ve Eylem Planı

TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Madde 5-(1) Bu Protokolde yer alan tarafların protokol hükümlerinin yürütülmesindeki yükümlülükleri şunlardır:

A) Milli Eğitim Bakanlığı'nın Yükümlülükleri

- 1) Çocuğa yönelik şiddete ilişkin çalışmalarda Bakanlık merkez ve taşra teşkilatının diğer Bakanlıkların merkez ve taşra teşkilatlarıyla ortak çalışma, işbirliği ve koordinasyon geliştirmesine destek olmak ve çok paydaşlı süreçlere katkı sağlamak.
- 2) İl Koordinasyon Kurularına etkin katkı ve katılım sağlamak. İl Koordinasyon Kurullarının okullar, ilçe ve il düzeyinde şiddet riskinin azaltılması, şiddetin önlenmesi, erken uyarı kapasitesinin artırılması, şiddet vakalarının takibi ve çocuklara yönelik rehabilitasyon ve tedbir kararlarının uygulanması için daha etkin rol oynamasına katkıda bulunacak tedbirleri almak.
- 3) Paydaş bakanlıkların çocuğa yönelik şiddet konularına ilişkin yetki ve sorumluluk alanlarının, ilgili mevzuatın ve mevzuatın uygulanması süreçlerinin MEB personeli tarafından tam olarak bilinmesini sağlamak ve bu amaçla paydaş Bakanlıklarla ortak çalışmalar/toplantılar düzenlemek.

- 4) MEB'in çocuđa yönelik Őiddet konularına iliŐkin yetki ve sorumluluk alanlarını, ilgili mevzuatı, mevzuatın yerine getirilmesi sűreçlerinin paydaŐ Bakanlıklar tarafından bűtűncűl olarak bilinmesini sađlamak. Bu amaçla paydaŐ Bakanlıklarla ortak çalıŐmalar dűzenlemek.
- 5) Okulların ve İl/İlçe Milli Eđitim Műdűrlűkleri kanalıyla űđrencilerin diđer Bakanlıklar ve yerel yűnetimler tarafından sunulan sportif, sanatsal, kűltűrel ve bilimsel etkinliklere katılımını desteklemek ve yűnlendirmek.
- 6) Őiddetten arındırılmıŐ ve Őiddet-karŐıtı deđerlerin űđrencilere, personele ve ailelere benimsetilmesine yönelik olarak, bilgilendirme çalıŐmaları yapmak, farkındalık artırıcı etkinlik ve eđitimler dűzenlemek, eđitim-űđretim műfredatında iyileŐtirmeler yapmak.
- 7) Eđitim ortamlarında Őiddet olgusuna iliŐkin ihtiyaç analizi ve benzeri çalıŐmaları yapmak ve dűzenli raporlarla hem ulusal dűzeyde hem de il, ilçe ve okullardaki mevcut durum, kurumsal kapasite ve ihtiyaçların belirlenmesine katkı sađlamak.
- 8) Bakanlık idari yapılanması içinde çocuğa yönelik Őiddete iliŐkin gűrev ve sorumluluk alanlarını ve sorumlu birimleri netleŐtirmek ve ilgili personele bu konuda hizmet-içi eğitim vermek.
- 9) Okullardaki Őiddet vakalarını raporlamak ve vakanın gerektirdiđi tűrden bildirim yűkűmlűlűđűnű hızla yerine getirmek.
- 10) Adli makamlarca hakkında tedbiri verilmiŐ çocuklara tedbir kararlarını uygulamak. Tedbir kararlarının uygulama niteliğini artırmak ve űđrenciye azami destek sağlayabilmek için Bakanlık personeline gerekli hizmet-içi eğitimi sağlamak.
- 11) Koruyucu-űnleyici faaliyetler ve erken uyarı uygulamalarının geliŐtirilip iyileŐtirilmesi için eđitim ortamlarında gűrevli personel, RAM çalıŐanlarına hizmet-içi eđitim sađlamak.
- 12) Çocuđa yönelik Őiddetin ve eđitim ortamlarında Őiddetin űnlenmesine yönelik pilot uygulamalar, eđitimler ve modellerden baŐarılı bulunanları ulusal űlçekte yaygınlaŐtırmak.

B) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlıđı'nın Yűkűmlűlűkleri

- 1) Őiddetin űnlenmesinde sorumluluđu olan paydaŐ Bakanlıklar, yerel yűnetimler, sivil toplum kuruluŐları ve űniversiteler arasında hem planlama hem uygulama dűzeyinde iŐbirliđi ve koordinasyonu tesis etmek ve uygulanmasını takip etmek.
- 2) Çocuđa yönelik Őiddete iliŐkin çalıŐmalarda Bakanlık merkez ve taŐra teŐkilatının diğer Bakanlıkların merkez ve taŐra teŐkilatlarıyla ortak çalıŐma, iŐbirliđi ve koordinasyon geliŐtirmesine destek olmak ve çok paydaŐlı sűreçlere katkı sağlamak.

- 3) Aile ve çocuklara yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik sağlayıcı ve rehabilite edici faaliyetlerin düzenlenmesinde ve koordine edilmesinde görev almak
- 4) Aile içinde, toplumda ve eğitim ortamlarında şiddet olgusuna ilişkin ihtiyaç analizi ve benzeri çalışmaları yapmak, diğer kurumların çalışmalarını bir araya getirmek ve gerek ulusal gerek ilçe ve il düzeyinde mevcut durum, kurumsal kapasite ve ihtiyaçların belirlenmesini sağlamak. Konuyla ilgili politika, strateji ve uygulama planlarını geliştirmek.
- 5) ASPB tarafından ailelerin eğitimine yönelik hazırlanan eğitim materyallerinin MEB tarafından uygulanan ders programlarını ve uygulamaları takip ederek güncel tutulmasına ve birbiriyle uyumlu olmasına yönelik inceleme ve çalışmalar yapmak.
- 6) Çocukların ve gençlerin fiziksel, duygusal, zihinsel ve sosyal gelişimleriyle ilgili hazırlanacak eğitim programlarının oluşturulmasında görev almak.
- 7) Şiddet mağduru çocuklara yönelik hizmetlerin kapasitesinin artırmak ve bu kapsamda uzman personel yetiştirmek ve istihdam etmek.
- 8) İl Koordinasyon Kurullarının sekretaryasını yürütmek. İl Koordinasyon Kurullarının şiddet riskinin azaltılması, şiddetin önlenmesi, şiddet vakalarının takibi ve çocuklara yönelik rehabilitasyon ve tedbir kararlarının uygulanması için daha etkin rol oynamasına katkıda bulunacak tedbirleri almak ve tedbirlerin uygulanmasını takip etmek.
- 9) Paydaş bakanlıkların çocuğa yönelik şiddet konularına ilişkin yetki ve sorumluluk alanlarının, ilgili mevzuatın ve mevzuatın uygulanması süreçlerinin ASPB personeli tarafından tam olarak bilinmesini sağlamak ve bu amaçla paydaş Bakanlıklarla ortak çalışmalar/toplantılar düzenlemek.
- 10) ASPB'nin çocuğa yönelik şiddet konularına ilişkin yetki ve sorumluluk alanlarını, ilgili mevzuatı, mevzuatın yerine getirilmesi süreçlerinin paydaş Bakanlıklar tarafından bütüncül olarak bilinmesini sağlamak. Bu amaçla paydaş Bakanlıklarla ortak çalışmalar düzenlemek, paydaş Bakanlıkların personeline bilgilendirme seminer ve eğitimleri sağlamak.
- 11) Ev/aile ziyaretleri ve aile eğitimleri konusunda MEB, Adalet Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının taşra teşkilatları ile koordinasyon ve işbirliği geliştirmek, çok paydaşlı ev/aile ziyaretleri yapılmasını sağlamak.
- 12) İlçe ve il düzeyinde Rehberlik Araştırma Merkezleri'yle ortak çalışmalar yürütmek. Rehberlik Araştırma Merkezleri'nin eğitim ortamlarında şiddete ilişkin koruyucu-önleyici faaliyetler düzenlemesi ve okullara destek uygulamalarına katkı sağlamak.

C) Adalet Bakanlığı'nın Yükümlülükleri

- 1) Çocuğa yönelik şiddete ilişkin hukuki mevzuat ve Çocuk Koruma Kanunu'nu uygulamak ve uygulanması için gerekli adli tedbirleri almak.
- 2) Çocuğa yönelik şiddete ilişkin çalışmalarda Bakanlık merkez ve taşra teşkilatının diğer Bakanlıkların merkez ve taşra teşkilatlarıyla ortak çalışma, işbirliği ve koordinasyon geliştirmesine destek olmak ve çok paydaşlı süreçlere katkı sağlamak.
- 3) İl Koordinasyon Kurulları'na etkin katkı ve katılım sağlamak. İl Koordinasyon Kurullarının okullar, ilçe ve il düzeyinde şiddet riskinin azaltılması, şiddetin önlenmesi, erken uyarı kapasitesinin artırılması, şiddet vakalarının takibi ve çocuklara yönelik rehabilitasyon ve tedbir kararlarının uygulanması için daha etkin rol oynamasına katkıda bulunacak tedbirleri almak.
- 4) Çocuğa yönelik şiddete ilişkin hukuki mevzuattaki değişiklikler, mevzuatın uygulanması, bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmesi, gizlilik hakkının korunması ve ilgili hukuki konularda paydaş Bakanlıkların personelinin bilgi, beceri ve farkındalık düzeyinin artırılması için diğer Bakanlıkların personeline bilgilendirme materyali sağlamak ve seminerler vermek.
- 5) Adli makamlarca verilen tedbir kararlarının bildirim, ve uygulanmasını takip etmek.
- 6) Çocuk ceza infaz kurumlarına yerleştirilmiş çocukların süreç sonunda örgüm eğitim-öğretim hayatına geri dönecekleri gerçeği ve eğitim-öğretim hakkı temelinde, bu çocukların süregelen eğitim-öğretim gereksinimlerinin en etkin şekilde karşılanması için MEB ve ASPB ile işbirliği yapmak.
- 7) Şiddet ve istismar mağduru çocukların adli işlem süreçlerinde örselenmemesi için ilgili mevzuatın tam olarak uygulanmasını sağlamak. Gerekli görüldüğü zaman mevzuatın geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapmak, paydaş Bakanlıkların mevzuat ve uygulama değişikliği çalışmalarına katkı vermek.

D) İçişleri Bakanlığı'nın Yükümlülükleri

- 1) Eğitim-öğretim personeli ya da diğer yetkililer tarafından hakkında bildirim yapılan çocuğa yönelik şiddet vakasına ivedi biçimde, çocuk-odaklı olarak ve çocuk hakları temelinde müdahale etmek ve ilgili mevzuatı uygulamak.
- 2) Eğitim ortamlarının, çevrelerinin ve eğitim-öğretim personelinin güvenliğinin sağlanmasında okul yönetimlerine destek vermek.
- 3) Okulların çevrelerindeki park, bahçeler ve umuma açık yerleri denetimini artırmak.
- 4) Okul servis araçlarına ve servis şoförlerine yönelik kontrol ve tedbirleri artırmak. Okul servis araçlarında fiili çalışan şoförlerin servis

- aracı/şoförlük başvurusu çerçevesinde adli sicil araştırması yapılan ve izin alınan kişi olup olmadığının denetlenmesi.
- 5) Eğitim ortamlarının buldukları bölgelerde ve çevrelerinde risk oluşturabilecek yerlerin, risk türleri ve risk sıklığının belirlenmesi ve risk haritalarının oluşturulmasında ASPB ve MEB çalışmalarına katkıda bulunmak.
 - 6) Öğrenciler ve ailelere, güvenli internet kullanımı, siber şiddet, fiziksel şiddet ve istismar konularındaki bilgi, beceri ve farkındalık düzeyinin artırılması için eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri yürütmek.
 - 7) Öğrencilerin internet kafe ve oyun salonlarının zararlı etkilerinden koruyacak denetim ve destek mekanizmasının geliştirilmesi için paydaş Bakanlıklarla işbirliği yapmak.
 - 8) Okullarda oluşturulan “Kriz Müdahale Ekipleri’nin bilgi ve
 - 9) İl Koordinasyon Kurulları’na etkin katkı ve katılım sağlamak. İl Koordinasyon Kurullarının okullar, ilçe ve il düzeyinde aldığı koruyucu-önleyici tedbirlerden kendi görev ve sorumluluk alanına girenleri uygulamak, sonuçlarını izlemek ve bunlar hakkında İl Koordinasyon Kurullarını bilgilendirmek.
 - 10) Paydaş Bakanlıkları İçişleri Bakanlığı’na bağlı birimlerin görev ve sorumluluk alanları, ilgili mevzuat ve uygulaması konusunda bilgilendirmek, mevzuat ve/veya uygulamalarda eksik görülen alanların geliştirilmesi için girişimlerde bulunmak.
 - 11) MEB ve İçişleri Bakanlığı arasında 2012 yılında imzalanmış olan *Okullarda Güvenli Ortamın Sağlamasına Yönelik Koruyucu ve Önleyici Tedbirlerin Arttırılmasına İlişkin İşbirliği Protokolü* kapsamındaki yükümlülükleri yerine getirmeye devam etmek.

E) Sağlık Bakanlığı’nın Yükümlülükleri

- 1) Şiddet/istismar vakalarında sağlık/muayenene önlemlerini, sağlık tedbir kararlarının uygulanmasını ivedi biçimde, çocuk-odaklı olarak ve çocuk-hakları temelinde yerine getirmek.
- 2) Çocuklara yönelik sağlık hizmet ve uygulamalarında ilgili mevzuatın tam olarak uygulanmasını sağlamak ve eksik görülen mevzuat ve/veya uygulamaların geliştirilmesi için düzenlemeler yapmak.
- 3) Paydaş Bakanlıkların personeline Sağlık Bakanlığı’nın görev ve sorumluluk alanları ve bu görevlerin yerine getirilmesi konularına ilişkin bütüncül bilgi ve farkındalık sağlamak. Çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi ve sağlık tedbir kararlarının çocuk-odaklı olarak en etkin biçimde uygulanabilmesi için Sağlık Bakanlığı’nın paydaş Bakanlıklardan talep ve beklentilerini bildirmek.
- 4) Şiddette ilişkin bilgi, beceri ve farkındalık düzeylerinin artırılması ve şiddetten arındırılmış bir ortamın oluşturulması için öğrenciler, aileler ve

paydaş Bakanlıkların personeline yönelik bilgilendirme çalışmaları yapmak, şiddet, sağlık ve fiziksel ve ruhsal sağlığın korunması ve geliştirilmesiyle ilgili konularda etkinlik ve eğitimler düzenlemek. Paydaş Bakanlıkların bu konulardaki çalışmalarına sağlık perspektifinden katkı ve destek vermek.

- 5) İl Koordinasyon Kurularına etkin katkı ve katılım sağlamak. İl Koordinasyon Kurullarının okullar, ilçe ve il düzeyinde şiddet riskinin azaltılması, şiddetin önlenmesi, erken uyarı kapasitesinin artırılması, şiddet vakalarının takibi, şiddet mağduru çocuklara sağlık hizmetlerinin verilmesi, ve çocuklara yönelik rehabilitasyon ve tedbir kararlarının uygulanması için daha etkin rol oynamasına katkıda bulunacak tedbirleri almak.
- 6) Adli makamlarda verilen sağlık tedbirlerinin kamu hastanelerinde en hızlı, etkin ve çocuk-odaklı olarak

F) Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın Yükümlülükleri

- 1) Öğrencilerin fiziksel, psikolojik, sosyal gelişimlerine destek olmak için sportif, sanatsal, kültürel ve bilimsel etkinlikler, turnuvalar, eğitimler düzenlemek ve öğrencilerin bunlara erişimini sağlamak.
- 2) Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri'nin faaliyetlerinden ve Gençlik Merkezlerinden dezavantajlı öğrencilerin faydalanmasına destek olmak.
- 3) Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin dezavantajlı bölgelerdeki faaliyetlerini artırmak ve yaygınlaştırmak.
- 4) Eğitim ortamlarındaki sportif, sanatsal, kültürel ve bilimsel etkinliklere destek vermek.
- 5) Çocuk Gençlik Merkezleri'ni yaygınlaştırmak. Mevcut gençlik merkezlerinin eğitim ortamlarıyla iletişim ve işbirliğini güçlendirilmelidir.
- 6) Gençlik faaliyetleri ve spor faaliyetlerinde şiddetten arındırılmış ve şiddet-karşıtı değerlerin öğrencilere, personele ve ailelere benimsetilmesine yönelik olarak bilgilendirme ve farkındalık artırıcı çalışmalar gerçekleştirmek.
- 7) Okullar, spor kulüpleri ve Gençlik ve spor faaliyetlerinde, başarı, motivasyon veya spor eğitimi adına şiddet içerikli davranışlara tolerans gösterilmemesi için düzenleyici tedbirler almak ve yaptırımları uygulamak.
- 8) İl Koordinasyon Kurullarına etkin katkı ve katılım sağlamak. İl Koordinasyon Kurullarının okullar, ilçe ve il düzeyinde aldığı koruyucu-önleyici tedbirlerden kendi görev ve sorumluluk alanına girenleri uygulamak, sonuçlarını izlemek ve bunlar hakkında İl Koordinasyon Kurullarını bilgilendirmek.

PROTOKOL SÜRESİ VE GÜNCELLENMESİ

Madde 6-(1) Protokol Süresizdir. Taraflar, değişen şartlar, toplumsal gelişmeler ve gereksinimlere göre, bu Protokolün hükümlerini, ortak inceleme ve mutabakatla, yeniden düzenleyebilirler veya Protokolü yürürlükten kaldırabilirler.

ANLAŞMAZLIK

Madde 7-(1) Bu Protokolün uygulanmasına çıkabilecek anlaşmazlıklar tarafların ortak inceleme ve kararı ile çözülür.

YÜRÜRLÜK

Madde 8-(1) Bu Protokol taraflarca imzalandığı tarihte yürürlüğe girer

İmza Tarihi:

Bu yayın Avrupa Birliđi'nin mali desteğiyle hazırlanmıştır. Bu yayının içeriği tamamen Danışmanın sorumluluğundadır ve Avrupa Birliđinin görüşlerini yansıtmemaktadır.